

معامله گذرگاه، سناریوی خطرناک ترکیه در جنگ قره باغ-تحلیل

رئیس جمهور ترکیه در پیشنهاد خود به روسیه از این کشور خواسته تا ارمنستان در قبال در اختیار گرفتن یکی از گذرگاه های منتهی به خاک خود در قره باغ کوهستانی، گذرگاهی را در اختیار ترکیه جهت تسهیل حمل و نقل ترانزیت و کالا در اختیار ترکیه و جمهوری آذربایجان قرار دهد.

آران نیوز- تماس تلفنی رئیس جمهور ترکیه با «ولادیمیر پوتین» پس از آزادسازی شهر راهبردی «شوشا» علیرغم رویکرد آشکار، صلح طلبانه و خیرخواهانه اش، ماهیت پنهان، حيله گرانه و خطرناکی هم داشت که تاکنون رسانه ای نشده است.

بنابر اعلام منابع آگاه، «رجب طیب اردوغان» در این تماس تلفنی نکاتی را با همتای روسی خود مطرح کرده که گویا به مذاق طرف مقابل آنچنان هم بد نیامده است. وی در ابتدا با پیش کشیدن موضوع صلح و مذاکره، خواستار توقف هرچه سریع تر خشونت بیشتر علیه ساکنین و افراد غیرنظامی شده و بر لزوم پای کار آمدن طرفین درگیر جهت انجام مذاکرات سازنده و تعیین سرنوشت نهایی مناطق آزاد شده تاکید کرده است.

هرچند ظاهر عوام فریب پیشنهاد وی به همان اندازه که توانسته در پیشبرد سیاست های توسعه طلبانه ترکیه در فرجام جنگ قره باغ مفید نشان داده شود، اما به همان اندازه در دور زدن خط قرمزها و رفتار بازدارنده ایران هم موثر بوده و ترفند اخیر بیشتر از آنکه ماهیت و دستاورد نظامی داشته باشد، منافع سیاسی و اقتصادی گسترده ای را در بر گرفته است.

«اردوغان» در پیشنهاد خود به روسیه از این کشور خواسته تا ارمنستان در قبال در اختیار گرفتن یکی از گذرگاه های منتهی به خاک خود در قره باغ کوهستانی، گذرگاهی را در اختیار ترکیه جهت تسهیل حمل و نقل ترانزیت و کالا در اختیار ترکیه و جمهوری آذربایجان قرار دهد.

نکته قابل تامل مسئله در آن است که ترکیه با فرار از عواقب اقدام نظامی در مرزهای ایران، ضمن احترام به اصل حاکمیت و تمامیت ارضی کشورهای همسایه که در گفتمان «عدم تغییر مرزهای بین المللی» ظهور و بروز پیدا کرده، به دنبال تسخیر کریدور راهبردی اتصال نخجوان به قره باغ و خاک جمهوری آذربایجان است؛ که با حذف واسطه ای به نام ایران، بتواند اهداف توسعه طلبانه خود از قبیل تامین منافع اقتصادی و اتصال مسیر زمینی کشورهای ترک زبان را فراهم کند.

پر واضح است که در صورت اجرای این پیشنهاد از سوی طرفین مذاکره کننده و عدم اتخاذ سیاست مقتدرانه و کارآمد از سوی ایران، شاهد تکرار و تحمیل شرایطی از جنس معاهده «ترکمانچای» و «گلستان» البته بدون خون ریزی در مناطق شمالغرب کشور خواهیم بود که در آینده به ضرر امنیت و منافع ملی کشورمان رقم خواهد خورد.

سعید درخشان / کارشناس مسائل قفقاز